

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Spółki Wodnej "N." w N.
przeciwko B. C.
o zakaz,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w N.
z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sporna w niniejszej sprawie kwestia dopuszczalności skargi kasacyjnej z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia wymaga rozstrzygnięcia zgodnie ze stanowiskiem pozwanego. W skardze kasacyjnej - wezwany o uzupełnienie jej braków - pozwany oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na 55.000 zł (k. 388), ale zarazem pierwszym z zarzutów tej skargi uczynił zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 25 § 2 k.p.c. przez zaniechanie przez Sądy *meriti* sprawdzenia wartości przedmiotu sporu, którą - jak twierdzi - skutecznie zakwestionował w odpowiedzi na pozew, co miałoby stanowić o nierozpoznaniu

istoty sprawy. W odniesieniu do tego stanowiska trzeba stwierdzić, że Sądy niewątpliwie rozpoznały co do istoty zgłoszone przez powoda żądanie ochrony własności urządzeń wodociągowych. Podstawą roszczenia powoda był art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 48 k.c. Wartość przedmiotu sporu dla sprawy o ochronę urządzeń służących do doprowadzenia wody posadowionych na gruncie pozwanego została przez powoda w pozwie oznaczona na kwotę 55.000 zł. Pozwany wprowadził wartość tę zakwestionował (k. 81) i stwierdził, że jej znacznie zawyżona, ale Sąd Rejonowy nie przeprowadził postępowania zmierzającego do jej zweryfikowania. W apelacji pozwany nie podważał stanowiska powoda co do wartości przedmiotu sporu, lecz w nawiązaniu do niej oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia (k. 297) i tak samo uczynił w skardze kasacyjnej (w uzupełnieniu k. 388). Zaniechanie weryfikacji wartości przedmiotu sporu, która w związku z uwzględnieniem powództwa w całości zdeterminowała wartość przedmiotu zaskarżenia, mogło co najwyżej spowodować jej błędne określenie, w żadnym zaś razie nie było równoznaczne z nierozpoznanie istoty sporu. Skorygowanie wartości przedmiotu zaskarżenia zgodnie z sugestiami pozwanego prowadziłoby wręcz do odrzucenia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego i bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego, dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest wyodrębnienie w skardze kasacyjnej wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania oraz przedstawienie profesjonalnego wyводу prawnego nawiązującego do przesłanek przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., ze wskazaniem, które z nich występują

w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego. Sąd Najwyższy nie rozpoznaje bowiem sprawy jako sąd kolejnej instancji, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, przyjmowanym do rozpoznania nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), mającą wynikać ze sprzeczności orzeczenia wydanego przez sądy obu instancji z prawem, w szczególności z nierozpoznania istoty sprawy będącej przedmiotem skargi. Stanowiska tego pozwany nie uzasadnił odrębnie od uzasadnienia podstawy skargi kasacyjnej, przytoczonego wyżej, w kontekście wypowiedzi o kwestii jej dopuszczalności. Argumentacja pozwanego jest oczywiście chybiona, z przyczyn podanych wyżej.

Pozwany powołał się także na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, „które winny zostać definitywnie rozstrzygnięte i ujednolicone w systemie orzecznictwa sądowego”. Pozwany stwierdził, że „zasadnym jest, żeby Sąd Najwyższy wypowiedział się w przedmiocie, czy spółka wodna posiada przymiot przedsiębiorcy, w sytuacji kiedy nie prowadzi ona działalności gospodarczej o charakterze zarobkowym, świadczy usługi określone w statucie wyłącznie na rzecz zrzeszonych w spółce członków bez pobierania z tego tytułu żadnego wynagrodzenia, jak również nie wypracowuje zysku netto z powodu braku świadczenia swoich usług na rzecz podmiotów niezrzeszonych w spółce oraz uregulowania kwestii korzystania z zasobów wodnych przez właściciela nieruchomości w ramach uprawnienia do użytkowania wód stanowiących jego własność oraz wód podziemnych znajdujących się na jego gruncie, w celu zaspokajania potrzeb własnego gospodarstwa domowego i gospodarstwa rolnego, w sytuacji pozbawienia właściciela gruntu tych uprawnień na rzecz spółki wodnej”.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które

zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej, a ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na odniesienie się do niego.

Pozwany nie sprostął powyższym wymaganiom, gdy chodzi o uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. O tym, jakie okoliczności decydują o przyznaniu statusu przedsiębiorcy na gruncie art. 49 k.c., w skład przedsiębiorstwa którego wchodzi urządzenia służące do doprowadzania wody do lokali odbiorców, Sąd Najwyższy wypowiedział się m.in. w wyroku z 27 lutego 2020 r., III CSK 321/17 (nie publ.) i stwierdził, że pojęcia przedsiębiorstwa i przedsiębiorcy na gruncie art. 49 k.c. nie można odrywać od funkcji i celów tej regulacji, co przemawia za koniecznością jego rozszerzającej wykładni. Powodowa spółka spełnia powyższe kryteria.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.